

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Yttrande
2022-03-21

Dnr
RAÄ-2022-1006
Klassificering
1.1.4

Nils Åberg
Juridikenheten

Finansdepartementet
Fi2022/00934

Remiss om promemorian Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina, Fi2022/00934

Sammanfattning

Regeringens möjlighet att begränsa bygglovsplikten ska inte gälla för de byggnader och områden som omfattas av 8 kap. 13 § plan- och bygglagen (2010:900).

Undantagen från bestämmelserna i plan- och bygglagen påverkar inte räckvidden av annan lagstiftning. Riksantikvarieämbetet vill erinra om att detta även gäller i förhållande till bestämmelserna om fornlämningar, byggnadsminnen m.m. och förekommande tillståndsplikt enligt kulturmiljölagen.

Förslaget om ändring av 16 kap. 13 a § plan- och bygglagen

Undataget från bygglovsprövning får bl.a. följderna att förvanskningförbudet enligt 8 kap. 13 § plan- och bygglagen inte prövas av kommunerna. Riksantikvarieämbetet anser därför att även om förbudet i nämnda bestämmelse gäller generellt så är prövningssituationen vid bygglovshandlingen helt väsentlig för att förbudet ska få genomslag. Riksantikvarieämbetet delar inte regeringens bedömning att miljöbalken i nu aktuellt sammanhang innebär tillräckligt skydd för kulturvärden. Det är framförallt ombyggnationer av fastigheter inom redan befintlig, bebyggd miljö för vilka det finns främst praktiska och sannolikt även rättsliga svårigheter samt resursbrist hos tillsynen, allt innebär hinder för att uppnå en framgångsrik tillsyn för att skydda kulturvärden enligt miljöbalken. Det är vanligen svårt eller omöjligt att återställa kulturvärden. Detta innebär att förslagens krav på återställande inte heller enligt Riksantikvarieämbets mening ger ett tillräckligt skydd för kulturmiljön. Riksantikvarieämbetet anser därför att områden med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, som skyddas mot förvanskning m.m. enligt 8 kap. 13 § plan- och bygglagen, behöver få genomslag även när bygglovsprövning inte ska ske. Detta sker lämpligast enligt Riksantikvarieämbets bedömning genom att bemyndigandet begränsas enligt nedan förslag (kursiv).

Riksantikvarieämbetet
registrator@raa.se
Vxl 08-5191 80 00

www.raa.se
Bankgiro 5052-3620

Org.nr 202100-1090

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Yttrande
2022-03-21

Dnr
RAÄ-2022-1006
Klassificering
1.1.4

Nils Åberg
Juridikenheten

«Sådana föreskrifter om undantag ska vara proportionella i förhållande till de intressen som de bestämmelser som anges i första stycket 1–4 avser att skydda och främja. Föreskrifterna får endast avse åtgärder för ändring av byggnadsverk eller nybyggnad av enkla byggnadsverk och avse åtgärder som pågår under högst tre år. *Föreskrifterna får inte omfatta byggnader eller miljöer som avses i 8 kap. 13 §.*

Parallellt gällande lagstiftning

I promemorian anges vidare, förutom miljöbalkens funktion av skydda natur- och kulturvärden, att viss lagstiftning som anges särskilt gäller parallellt. Riksantikvarieämbetet önskar erinra om att de bestämmelser som finns i kulturmiljölagen (1988:950) och som omfattar bebyggelse också gäller parallellt.

Beslut om detta yttrande har fattats av riksantikvarien Joakim Malmström efter föredragning av verksjuristen Nils Åberg. Även överantikvarien Torsten Hökby och chefsjuristen Maria Westergren har varit med om den slutliga handläggningen.

Detta yttrande har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Kulturdepartementet